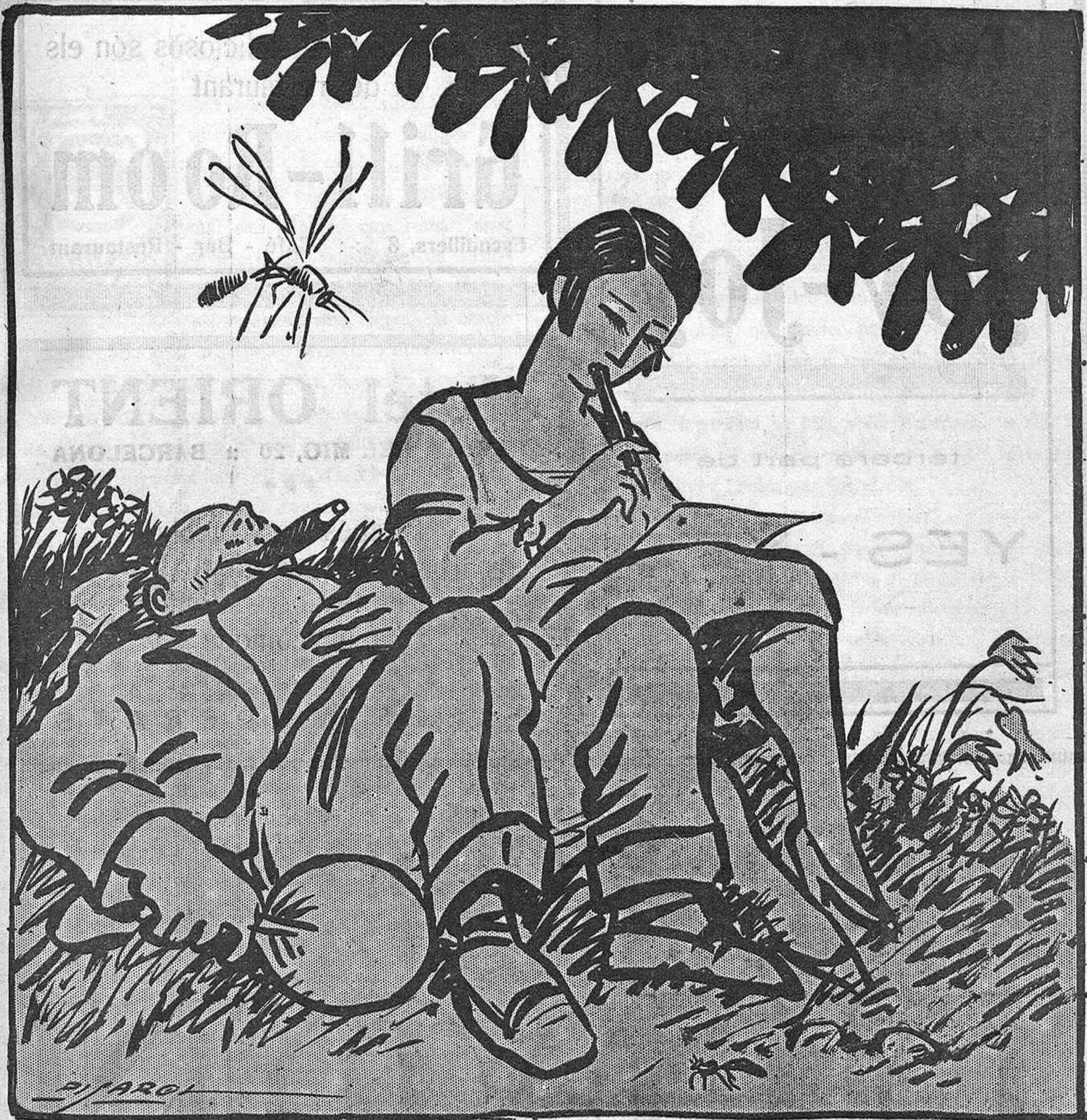

Barcelona 6 d'agost de 1926

L'Esquella de la Torratxa

ANY XXXI Núm. 2459 :-: 15 cts. :-: Atrassats 30

LES DELÍCIES DEL CAMP

—Diga-li a la teva amiga que ens divertim molt, que no podem donar abast!... I que pugi, que ens distreurà amb la seva companyia.

Manuel Sugrañes

PRESENTA AL

Teatre Còmic

el nou espectacle

Joy-Joy

tercera part de

YES - YES

**BICICLETES
MOTOR**

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

Els *menús* més deliciosos són els
del restaurant

Grill-Room

Escudillers, 8 :-: Café - Bar - Restaurant

Hotel ORIENT

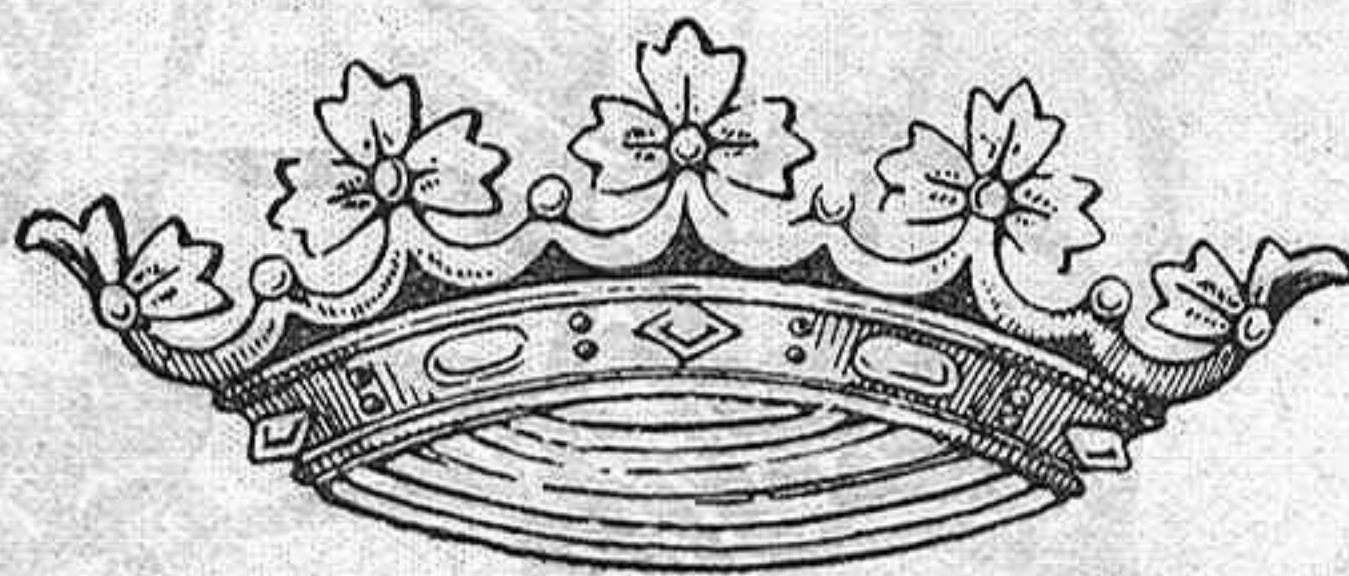
RAMBLA DEL MIG, 20 :: BARCELONA

El més confortable
El més espaiós
El més ben servit
El més còmode

P R E U S M O D E R A T S

DIDDON

Fàbrica: JOSEP VILA, Carrer València. 169, Telèfon 395 G. BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

El vestit d'estiu

Si els nostres lectors volen repassar mentalment totes les imatges estampades a la indumentària de tots els temps, veuran que no han vist mai cap grec ni cap romà vestit d'hivern, ni cap home de l'Edat Mitja, vestit d'estiu. Els grecs i els romans, amb el pit, els braços i les cames nues, amb una túnica lleugera i un mantell tirat damunt l'espatlla, es presenten a la nostra consideració com un contrast amb els guerrers de l'Edat Mitja, vestits de cap a peus amb la cota de malla o altres vestits que, amagant rigurosament el cos d'homes i dones, han arribat a influir la indumentària, que ha arribat fins als nostres dies, vestint-nos a tots d'hivern tot l'any.

En efecte, per joves que siguin els nostres lectors, tots es poden recordar de què fins quatre dies tothom anava vestit d'hivern, com encara hi van els sacerdots, i com hi anaven els soldats no fa gaire.

La humanitat, que en temps de Roma i Grècia havia lluit les formes i les carns, a l'Edat Mitja va caure en un forn estiuenc, i fa fredat pensar en la calor que devien haver passat aquells homes que anaven pel món durant el dies de la Canícula, fins al punt de semblar estrany i incompreensible com a la humanitat no se li havia acudit alleugerir-se de roba.

Si els grecs i els romans a l'hivern es devien posar pells i abrics que els guardaven del fred, en canvi, als homes de l'Edat Mitja i als dels temps dels nostres pares —d'ara fa pocs anys—, no se'ls havia acudit treure's roba mentre la calor ho crema tot, com en aquests dies que nosaltres escrivim aquest article destinat a parlar de la indumentària, en relació amb la temperatura.

Es clar que hi havia qui es treia el gec i quedant en mànegues de camisa s'assentava a taula, lluint una indumentària que no estava concebuda per ésser presentada en públic.

Europa i la humanitat civilitzada havia perdut el secret del vestit d'estiu, que alguns pobles salvatges han conservat, perquè no coneixien el vestit d'hivern.

Calia que vingués la civilització americana per donar la fórmula del vestit d'estiu, i trobant la camisa d'esport, oberta damunt del pit i arremangada als braços en les mànegues, donés el camí estètic i permetés treure's el gec sense ensenyar la corbata, els elàstics (perquè encara hi ha qui en porta) i altres induments de la indumentària interior que són fets per treballar d'amagat.

Nord Amèrica, amb el seu instint pràctic de civilització material, és, doncs, la que ens ha donat la clau per retornar dignament i senzillament a la concepció del vestit d'estiu dels grecs i dels romans.

El pit, els braços, que havien passat vint segles amagats dessota del vestit d'hivern medieval i modern (perquè el segle XVIII havia vist els homes vestits amb perruca, casaca, i corbata de tres voltes) tornen a sortir a la llum i a posar el cos en contacte amb l'art, deixant córrer les alenades fredes per tot el cos.

Grècia i Roma tornen a treure el pit i els braços pel cantó de l'Amèrica anglesa, i, avui, Europa, començant a comprendre que ella havia perdut el sentit de la indumentària estival, es comença a vestir d'esport amb camisa i pantalons blancs, treient-se la corbata i posant-se un cinturó al voltant del cos per a suprimir aquells elàstics secrets que avui, encara, llueixen alguns senyors que, veient que tothom es treu el gec, ells també se'l treuen, encara que no vagin preparats, perquè saben el vent i no saben el torrent.

FRANCESC PUJOLS

Un home d'humor

Hi ha un matrimoni que ella té cent tres anys i ell vuitanta tres. Vint anys més ella que ell.

Però el més bo és que, ara, l'home ha fugit. Se suposa amb una altra dona. Mireu que fugir amb una dona a vuitanta tres anys, es necessita humor, a fe! I, qui serà la dona? Una dona jova?; és possible que una dona jove vulgui fugir amb un home de vuitanta tres anys? Una dona vella?; per fugir amb una vella, tenint-ne una altra de vella, no val la pena. No poden ésser els diners el que portà la dona a fugir amb ell, perquè és un home pobre. Es tracta, doncs, d'un misteri més, i d'un dels misteris més grans que hi han hagut.

Donem la notícia a manera de trenca-closques. Quin serà el lector que trobi la solució?

ENTRAR AL TEATRE DE FRANC

Els amants del teatre que no tenen prou diners o no se'n volen gastar, han inventat tots els trucs per a poder-se introduir de franc a les sales d'espectacles.

Un dels trucs més coneguts és el de l'home que entra al teatre quan hi entra una personalitat i diu seriosament al porter que pren les entrades (és clar, mirant que la personalitat no ho senti):

—Vaig amb el senyor.

Expliquen que una vegada un aspirant a espectador veié entrar en un teatre un home vell, el qual anava sense entrada i passà només dient uns mots. Ell, anà al darrera i a l'entrada es limità a dir:

—Jo també.

Aquell vell havia dit el seu nom: Angel Guimerà.

Una vegada es presentà a l'administració d'un teatre català de Barcelona, un senyor a demanar un "pase" de favor.

—Per què?—li demanaren—. Amb quin dret?

I ell contestà:

—A títol de curios.

I una altra vegada, amb una demanda igual, el que pretenia el "pase" digué que el demanava perquè vivia davant del teatre.

UN REFRA

Hi ha un refrà que diu: "Qui paga els seus deutes, s'enriqueix."

A nosaltres ens sembla que això és un refrà inventat pels creditors. Què hi dieu?

EL REGIM ALIMENTICI

Ha caigut a les nostres mans una revista absurda. Aquesta revista es diu "Pentalfa"—que no sabem ben bé què vol dir—i té la gràcia per arrobes.

Té la gràcia per arrobes perquè es tracta d'una revista vegetariana i el vegetarianisme no ens el podem prendre en seriò malgrat els esforços que fem per a prendre'l. El que l'irlandès Bernard Shaw — al que felicitem per haver complert setanta anys—sigui vegetarià, ens sembla una broma, una broma un xic extravagant.

En aquesta revista—que, segurament, deu pertànyer al gènere humorista—hem vist el retrat d'una pobra criatura, i ens ha trencat el cor. I els hi hauria trencat a vostès! I el trencaria a tothom!

No per la criatura en sí, sinó per lo que ens explicaven d'ella. Aquella criatura era filla de vegetarians i estava condemnada al més trist del vegetarianisme. S'havia passat dos anys menjant arrels, com qualsevol penitent de la Te-

baida. Ara, i en tenia set d'anys, ademés de les arrels ja podia menjar un xic d'herba. Però sense abusar-ne, perquè això de l'herba, pels que mengen arrels, és com la fulleta d'escarola pels canaris: una mena de llaminadura.

Tot això ens ha emocionat més del pobre Marsillach. I ens ha emocionat tant perquè, naturalment, en la graciosíssima revista "Pentalfa" es recomanava a tothom aquest règim: l'herba i les arrels.

Amb aquest règim s'és un home fort, sa, entenimentat, formal, seriós, treballador, honest, etc., etc., etc. Els que mengem carn som una colla de brètols, carregats de males intencions i de males idees: llegeixi's idees pertorbadores.

Però ara diem nosaltres, els amics de la carn, de la carn a tot drap i sigui com sigui i a l'hora que es vulgui. Bernard Shaw i el que ha atemptat contra la vida preciosa del general Primo de Rivera, són vegetarians. Malgrat el no menjar carn, l'un escriu drames formidables—encara que no li agradin a Chesterton—, i l'altre comet accions que l'igualen a Brutus.

En què quedem? A qui hem de creure? Quin règim alimentici hem de seguir per a ésser bons nois?

VIRAI

Atemptat frustat contra el general Primo de Rivera

Dissabte passat, quan el cap del Govern, general Primo de Rivera, es dirigia a l'estació per a marxar, fou víctima d'un atemptat, del qual en sortí illès.

L'agressor es diu Domènec Masachs i Torrentes, de trenta quatre anys, anarquista, natural de Barcelona.

L'atemptat frustat tingué lloc al Pla de Palau, davant del Govern Civil.

Es el cas que el Masachs ja feia estona que s'estava estacionat prop de la parada fixa dels autòmibus que hi ha allí, però la seva presència no despertà cap sospita als nombrosos agents destacats en aquells voltants, car l'aparent tranquil·litat de l'agressor, no feia pas recelar cap dels seus propòsits.

L'individu de referència passava d'un cantó a l'altre de la vorera com si estés esperant algú; en adonar-se que s'apropava la comitiva del cap del Govern, ràpidament saltà de la vorera i féu l'acció de voler enfilarse a l'estrep de l'automòbil de Capitania General, en el qual anava el general Primo de Rivera, acompanyat del capità general i del senyor Alvarez de la Campa.

Si aquest fou el seu intent va fallar-li sens dubte per l'excessiva velocitat a què anava el cotxe; llavors el Masachs féu l'acció de llençar a dins un objecte, que va resultar ésser un ganivet de molles que caigué a terra.

L'automòbil de la policia que escortava el del marquès d'Estella, en adonar-se de l'escena tan anormal d'un individu que es dirigia contra el cotxe del president, accelerà la velocitat, i el xofer es llençà contra l'agressor, passant-li les rodes per damunt de la cama dreta. A tot això, també un dels agents de vigilància, garrot en mà, s'havia llençat contra l'agressor, i lluitant amb ell també va ésser agafat per l'automòbil de l'escorta, rebent algunes feri-

des a la cama, que de moment foren qualificades de pronòstic reservat.

No cal dir que tots els ocupants dels cotxes de la comitiva i els nombrosos agents i policia destacats per allí acudiren al lloc del fet, que per més que havia ocorregut en forma molt ràpida, no passà inadvertit gairebé de ningú.

L'automòbil que ocupava el marquès d'Estella va parar-se uns metres més enllà; un cop assabentat del succeït, va continuar la marxa cap a l'Estació de França.

A l'Estació el fet fou molt comentat. La notícia s'extengué ràpidament.

L'agressor quedà greument ferit, i fou dut a l'Hospital Clínic, rigurosament incomunicat.

En Domènec Massachs té antecedents penals. L'any 1919 sofrí una quinzena per blasfèmia. També fou detingut per suposat atemptat al general Arlegui, però més tard fou alliberat sense processament.

L'any 1920 fou condemnat per agressió a la guàrdia civil. Se'l condemnà a sis anys i un dia de presó major. Sofrí la condemna a Port de Santa Maria i a El Dueso. Sortí del penal el darrer abril.

Actualment treballava a Sallent. No tenia amics i parlava molt poc amb els companys de treball i amb els socis de la Cooperativa Germanor, la qual freqüentava

Massachs declarà que, en l'atemptat frustrat, no té cap còmplice. Es plany que no hagi mort al general Primo de Rivera. Vingué a Barcelona expressament per a cometre el fet.

S'ha comprovat que, realment, no hi han còmplices i que ell estava apartat de tothom.

Sembla que es tracta d'un anormal. La manera de volguer cometre l'atemptat i les seves paraules ho fan suposar. Sembla que el general Primo de Rivera ho creu també així.

El cap del Govern ha rebut moltes lletres i telegrams de felicitació per haver sortit illès i de protesta pel fet.

Sembla que les diligències passaran a la jurisdicció ordinària.

EL PRESENT NUMERO

HA ESTAT REVISAT

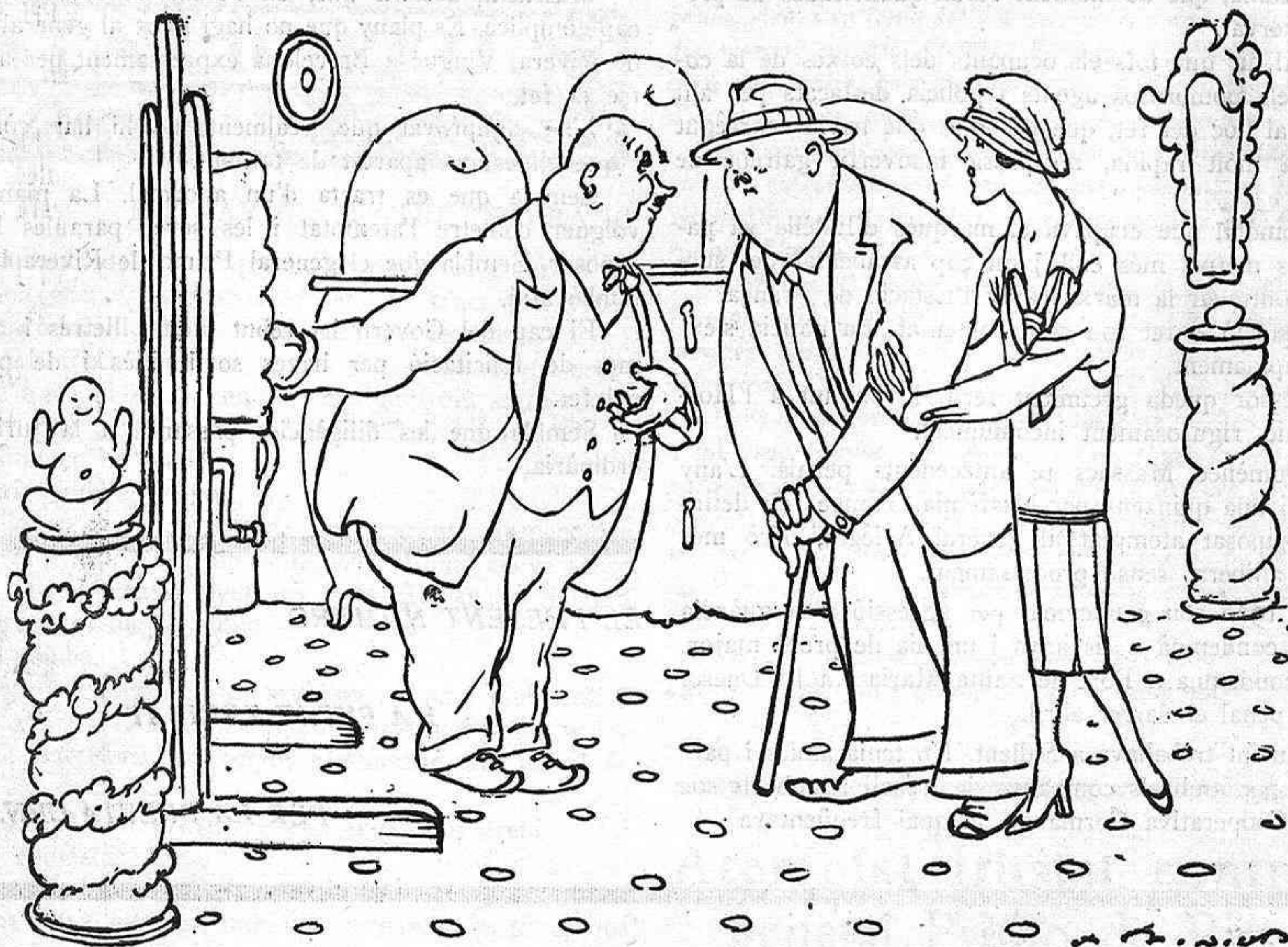
PER LA PREVIA CENSURA

LA LLEI SECA

—Quin fàstic! Un borratxo!

—No, home; un milionari!

—EL BON COMERCIANT

—Aquest Van Dyck autèntic troba car per 5,000 pessetes?
Doncs, miri, ahir, en vaig vendre un d'exactament igual per
25,000 pessetes.

ESTAMPES DEL CAMP

Una plaça

Des de la cambra de l'hotel—un hotel força confortable, com no és costum trobar-ne gaires anant per aquests pobles de Déu—, es senten aquest matí els crits alegres i múltiples del mercat. Jo els sento mig dormit, amb un ull obert, a vegades, com les llebres.

Quan m'aixeco, per fi, em sorprèn un estrany silenci. Surto als porxos de l'hotel, travesso un carreró estret i torçat com una sargantana, i surto a una plaça. Es aquí—i en els seus voltants—on s'ha celebrat el mercat. Encara queden alguns rústecs apariant els seus carros, els seus fòtils. Encara, a terra, hi ha la palla que ha servit de coixí a l'aviram.

En aquesta plaça—enorme, neta i anellada de porxos—hi ha unes tendes humils i simpàtiques, en les que vénen postals, perfumeria, tabac, objectes d'escriptori, robes, sabates, tot barrejat; hi ha un Cafè; hi ha una casa d'un pur estil gòtic; n'hi ha una altra, que no sé de quin estil és, amb una torra i l'ull de bou d'un rellotge.

Jo m'he assegut a una de les taules del Cafè, sota els

porxos, i he demanat un whisky. I, amb gran estranyesa meva—perquè no podia suposar l'existència del wisky aquí—, me l'han servit.

Jo, llavors, no tenia altra feina a fer que la d'espantar-me les mosques—enllaminides, entusiasmades per un possible banquet de carn blanca i ciutadana—, i la de contemplar la plaça.

En les boques d'aquests porxos hi han, per a preservar-se de la calor, unes amples cortines que de tant en tant infla el vent d'una manera obscena. Des del refugi d'aquest porxo es veuen les tres cares restants de la plaça i una gran extensió de cel: un cel d'un blau descolorit, tacat per uns núvols blancs. De nit, amb el rellotge de la torra encès i la lluna, aquesta plaça deu semblar una decoració de teatre.

Jo bec lentament uns glops de whisky. Passa una noieta: disset anys deliciosos que tenen la gràcia d'una branca florida. Passa el quefe de policia. Passa un capellà.

Del rellotge de la torra cau una campanada ampla, sonora, perllongada.

El sol pinta la plaça de color de rovell d'ou. Passa un altre capellà. En passen tres més. A mi m'entra una

lleu angúnia. És que en aquest poble no hi han més que mosques i capellans?

Passa un municipal amb aire avorrit i rostre de color de terra cuita. És un municipal de bosc.

Un altre capellà. Un altre. Un altre. Un home que porta, penjats del coll, dos senalls d'alfombra.

Durant uns breus moments la plaça queda deserta. Només hi ha en ella que el sol, aquell sol de pagès, que és com un càstig, com una penitència. Sota, aquest sol, la plaça pren una humil i simpàtica coloració de pa torrat. Si aquesta crònica fos una poesia i la destinés als Jocs Florals, diria que la plaça té color d'or vell. Escrivint en prosa no em puc atrevir a tant.

Sota els porxos hi ha una amable ombra blava. Passa la noieta d'abans i em mira, estranyada del meu monocle segurament. Jo m'oblido de què sóc ja un xic massa madur, i somric amb tanta petulància com un jove. Després, quan la noieta s'ha perdut de vista, al somriure s'hi afegeix una forta sensació de llàstima i d'indulgència.

Passa un altre capellà. Passa un senyor que llegeix l'"A B C". —Aquí a Vich, també?— Un altre. Un altre. Un altre. Un altre. Un altre. Un altre.

Mare de Déu! Això és una manifestació de capellans!

Però, sortosament, arriba en "Manel dels Ous". Petit, gros i simpàtic, porta un somriure als llavis. És el millor, el somriure, que pot portar l'home.

LLUIS CAPDEVILA

L'estiueig

Aquest any, com cada any, la nostra aristocràcia, els aficionats a l'aristocràcia i els aspirants a aristòcrates han sortit a estiuejar. Però els llocs de moda de Catalunya no estan tan lluïts. Si exceptuem "Calditas-sur-Mer", per tot arreu hi ha anat la meitat de la gent dels altres anys. I és que la baixa del franc, se n'ha endut la gent a França. Així, la nostra aristocràcia haurà aconseguit dues coses: donar-se el gran "pisto" de poder dir que ha anat a estiuejar a les costes o a les poblacions de moda de França, i estalviar diners, que prou els convé, encara que diguin que no.

Però, nosaltres, com a bons catalans, ens hem de plànyer. Som amants de l'aristocràcia—pel seu gran valor, per la seva enorme significació, per la seva excel·lència, perquè s'ho mereixen tot i encara molt més, perquè és injustícia que no existeixi ja l'esclavitud i que els demòcrates no siguem esclaus d'ells, etc.—i sentim molt en veure com aquesta emigració ha despoblat els nostres llocs de moda i Catalunya es troba sense aristòcrates. Com ens enyorem sense ells! Quina desolació! Amb quin afany esperem el final d'estiu per a poder-los tornar a tenir entre nosaltres i poder-los admirar servilment un altre cop! Què quedà al nostre país, si li treieu l'aristocràcia? Res, absolutament res.

Féu, oh, Senyor!, que el franc pugui o que vingui aviat l'hivern, que si això dura gaire, no ho podrem pas resistir!

Quan penso, amor, que aviat
marxaràs a llunyes terres,
sento que em munta del cor
una mena de tristesa...

Tristesa que es va filtrant
poc a poc dintre mes venes
i em farà veure, a l'entorn,
les amargors de la terra.
Tu no saps el que és sofrir,
ni saps què és el mal d'absència,
és viure sens viure mai,
és un viure patint sempre,
és voler veure lo cel
i no arribar mai a veure'l.
Per xò quan penso, amor meu
que te'n vas a llunyes terres,
sento que em munta del cor
una mena de tristesa...

M. S. D.

ESTAMPES DEL MAL VIURE

La dona de la vida

I

Per què així t'anomenen, oh, símbol de la terra?
Oh, dona que ens omplenes el cor de plaers grans!
Per què tothom et mira, tothom et fa la guerra
mofant-se dels teus planys? Per què la teva vida és plena
de misteris? Per què el teu viure d'orfe demana sacrificis?...
Per què l'honor perilla en ton cos demacrat? Ta honra?
Ningú hi creu... Ets dona de la vida perquè tens llibertat,
i sempre avergonyida aixeques tu la veu i amb lleugeresa
brinques el teu cos destruït.

II

De la claror del dia en fas nit estelada, del blanc de lluna plena el sol més resplendent. Del viure en aquest món, amb veu mig apagada, en dius viure alegrement... De l'home ets juguina, juguina destruïda, de carn amortallada per dentadura amb frisa d'obrir-te el cos sedós...

Color de carn humana que es dirriteix gastant-se; color de podridura que vol sobreixir. Això vols amagar-ho amb tints que la carn pelen, i el tuf prest agermanes amb flaires mig confosos ...

III

El cos, a mossegades, poc a poc va aprimant-se; el desgast de les forces veus decaure... El punt de la sensualitat, ple de pedaços, va sentint una fi que mor a miques... Tota tu, amb la mort, et comuniqués quan els anys veuen en tu coses raquíques...

Oh, dona de la vida que vius per fer reviure el goig al cos humà! Si avui amb parsimònia et volia bescantar, ho faig per retreure als cors la flama ardent, la flama d'estimar... Amb tot i que et presento a "Estampes del mal viure", ho faig perquè així canto a la preve podrida un cant allucinat.

EMILI VILASECA

FRUITA DEL TEMPS

El raïm font d'alegria

09150

Si en els teus somnis

Si en els teus somnis vegessis mon cor
ple d'ihusió i d'amor veritable
i una veu et digués que el meu amor és fort
més que la Mort, més que Déu ni el Diable;

que no em treurà de tu ni el Bé ni el Mal
car per mi ets tot el Bé que del Mal em defensa
que per deixar-te la pàtria celestial
em semblaria poca recompensa,

que no vull glòria ni afalacs ni llor
si no han d'ésser per a cenyir ta testa,
que sense tu, la millor Vida és Mort
i amb tu el dolor més viu és joia i festa.

Si en els teus somnis vegessis mon pensar
i vegessis com duc amb persistència
la idea de poder arribar-te estimar
car ton amor omplena ma existència.

Si vegessis com lluu el meu pensament
imaginant el bes que et faré un dia
i com el meu esperit és resplendent
del teu amor que és una albada pia.

I si sentissis el pregon batec
ple de neguit i joia, ple d'angoixa i dolcesa,
perquè el meu pobre cor des que et conec
riu i plora pensant en ta bellesa.

Si en tos somnis sabessis com és gran
i recte i pur l'amor que vers tu em porta,
no et pensaries pas ni un sol instant
a obrir-me del teu cor de bat a bat la porta.

I et duria en mos braços i en mon cor
i en mon seny i en mos somnis nit i dia,
i ni Déu, ni el Diable, ni la Mort
allunyar-me de tu jamai podria.

I en tos somnis hi hauria el somnis meus
i en tes besades les meves besades,
i en mos neguits perquè fossin més lleus
hi posaries totes les delícies plegades.

SALVADOR PERARNAU.

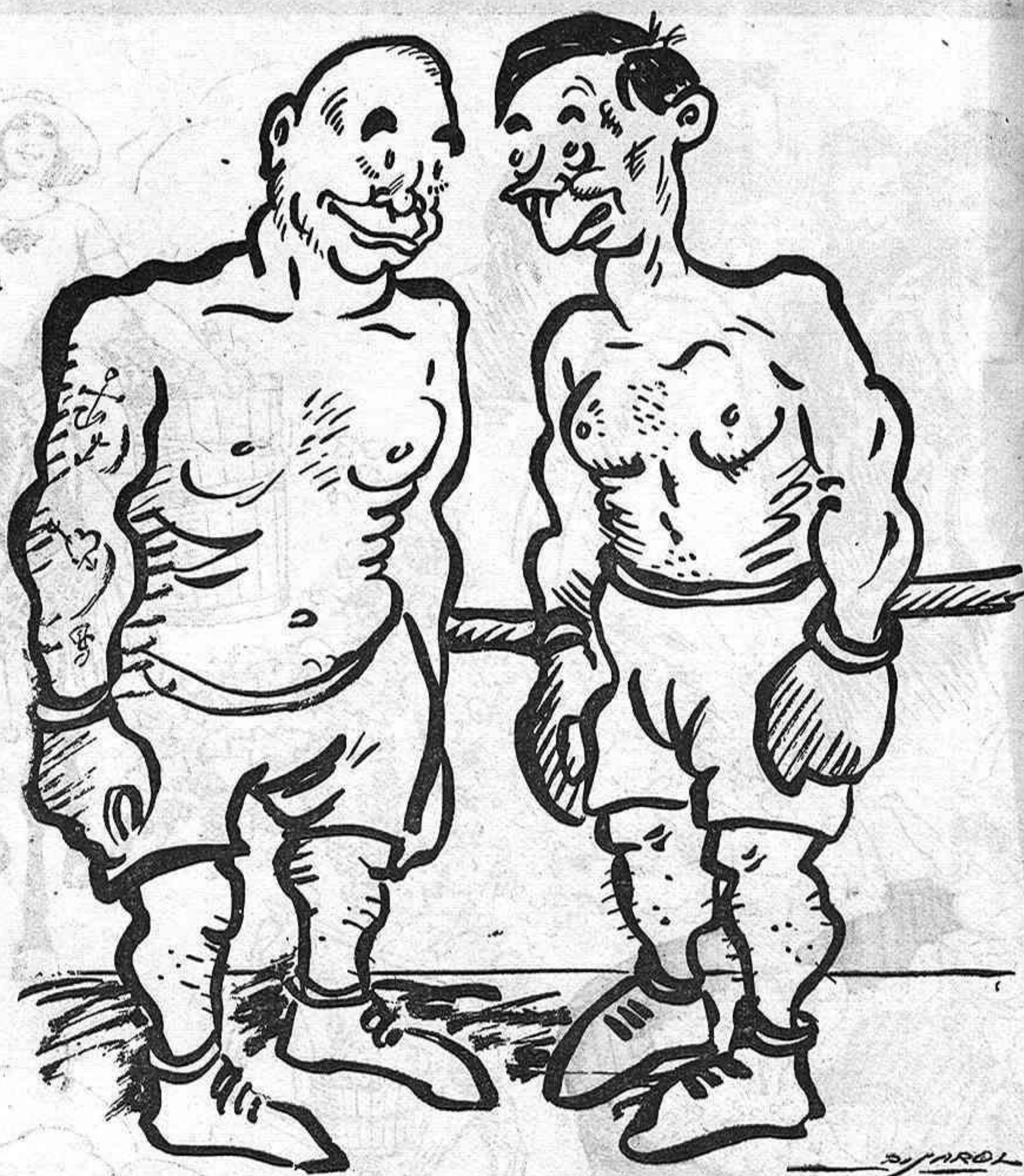
Festa a Llinàs en honor de Santiago Rusiñol

Llinàs del Vallès tributà un digne homenatge a l'excellent Santiago Rusiñol. Llinàs, el poble on el nostre Rusiñol conegué la companya de la seva vida, vol dedicar-li una festa digne del gran home.

La festa tindrà lloc demà i demà passat.

Veus ací el programa:

Demà, dia 7.—A la nit, en un envelat aixecat expo-

EL NOBLE DEPORT DE LA BOXA

—Noi, ja fa masses dies que et deixo guanyar.

—Bé, home! Avui guanyaràs tu.

fés, a la vella Plaça de Santa Maria, un grup d'aficionats llinasencs que dirigeix el senyor Rusiñol, posarà en escena les obres del Mestre "L'hereu escampa" i "El pintor de miracles".

Diumenge, dia 8.—A les onze del matí, tindrà lloc solemnement el descobriment d'una làpida donant el nom del gran escriptor i pintor al lloc més cèntric de la població. Oradors de la localitat i forasters pronunciaran discursos. A dos quarts de dotze, audició de sardanes. A migdia, "vermouth" d'honor. A les sis de la tarda, ball a l'envelat. A les deu, serenata. A dos quarts d'onze, ball de comiat.

Els actes seran harmonitzats per la cobla "Els Montgrins", de Torroella de Montgrí.

Com homi pot veure, l'acte serà veritablement digne del gran Rusiñol.

Compreu tots els dissabtes

LA CAMPANA DE GRACIA

ELS INFANTS INGENUS

—I això que es reflexa dintre l'aigua, també és la lluna, tia?

INQUIETUD

Oh, lletres neguitoses, que voleu per ma pensa,
les que la meva ploma no gosa trasplantar,
jo vos ho prec, pareu la vostra dansa,
deixeu que lliurement us pugui dominar!

Lletres indòmites, soltes, sens cap profit,
deixeu que curosament, unes darrera d'altres

us vaigi confegint, i així en mon delit
belles estrofes naixeran d'entre vosaltres

I via fora els núvols, ben lluny ja la tempesta,
el Sol com lliurà! i vosaltres, esparces lletres,
que ma voluntat gosa ajuntar,
gaudireu de la llum divina de la glòria
engalanant el cel de brillants estrelles
que lluiran com mai pogueren somniar.

LLUIS BOTA VILLA

V PAPERAM

En aquesta secció parlarem amb tota atenció dels llibres que ens enviïn

Al marge del Sahara. R. Carreras i Valls. Pessetes 5.

En la literatura catalana, ni en la castellana, no abunden les narracions de viatges. I és que la majoria dels literats catalans no viatgen, no es mouen de Barcelona. Es clar que, per a fer una gran obra, Xavier de Maistre no necessita sortir de la seva cambra. Però un Xavier de Maistre no es troba a cada cantonada.

No obstant, aquest de la narració de viatges és un dels més interessants gèneres literaris, un dels gèneres—podríem dir—més civilitzats.

El senyor Carreras i Valls ha escrit les seves impressions d'un viatge al Sahara i ens les ofereix en aquest volum. Per a exterioritzar aquestes impressions ha escollit, de tant en tant, la forma poètica. Es el que menys li hem d'agrair. Indubtablement, el senyor Carreras i Valls no és un poeta.

Però és un home curiós, i un narrador clar i pulcre, que ja és ésser molt.

Les campanes de Girona. Josep Grahit. Pessetes 5.

Veus ací una monografia curiosíssima, interessantíssima, de les campanes de Girona. Potser podria ésser més extensa i detallada i donar-nos coneixements més amplis de la història d'aquestes campanes i no de les hores que toquen. El llibre no

CARLOTA DELYS

que ha cantat al "Bosque" "Rigoletto",
obtenint un gran èxit.

resulta tot ço agradable que podria resultar. Hi manquen la història i l'anècdota. Es llàstima en un escriptor com en Josep Grahit, de ploma fàcil i elegant.

Però, que consti: el defecte que retreiem nosaltres és un defecte insignificant, de punt de vista distint al de l'autor. El llibre no és un llibre vulgar, ni molt menys.

Detectivismo práctico. Enrique Cazeneuve. Pessetes 3'50.

Haviem agafat aquest llibre amb una certa prevenció, amb una certa repugnància. D'això dels detectives, amb les narracions d'Arthur Conan Doyle, n'haviem quedat tips.

Però al fullejar el llibre ens hem quedat agradablement sorpresos. "Detectivismo práctico" és un llibre que, gràcies a l'habilitat del seu autor, Enric Cazeneuve, pot interessar a tothom perquè reuneix les dues condicions precises a tot llibre: interès i amenitat. Els capítols dedicats als barris de l'hampa, a l'estudi dels timos, a la delinqüència infantil, etc., etc., són molt interessants. Com així mateix ho és el vocabulari de germania que acompanya a l'obra.

TELÓ EN LAIRE

Petita nota que no cal llegir

Aquesta setmana, com les altres d'altres agosts d'altres anys, hauríem de titular aquesta secció "Teló avall". Per què? Perquè no hi ha teatres, perquè no sabem de què parlar. Fóra del Còmic, que s'aguanta ferm i triomfal—suposo que ara no t'enfadaràs, Manelet!—, els altres han hagut de tancar les seves portes perquè no servia de res el tenir-les obertes: no hi entrava ningú. I com que no hi entrava ningú, i han tancat, el pobre crític no té feina perquè no sap de què parlar.

BARCELONA

En aquest teatre l'escriptor argentí Valentí de Pedro ha estrenat la comèdia en quatre actes, "El veneno del tango".

En Valentí de Pedro, que ha viscut molt de temps entre nosaltres, ha volgut fer—com l'"Amichatis" amb les seves "Dones de tothom" i en Capdevila amb la seva "Auca de la cupletista"—, una comèdia de la mala vida. I ha sortit triomfant del seu propòsit: "El veneno del tango" és una bona comèdia. Hi han tipus com el de "Don Evangelito", el de "Pocholo", i altres, força encertats. Hi han actes tallats d'una manera perfecta, com el segon.

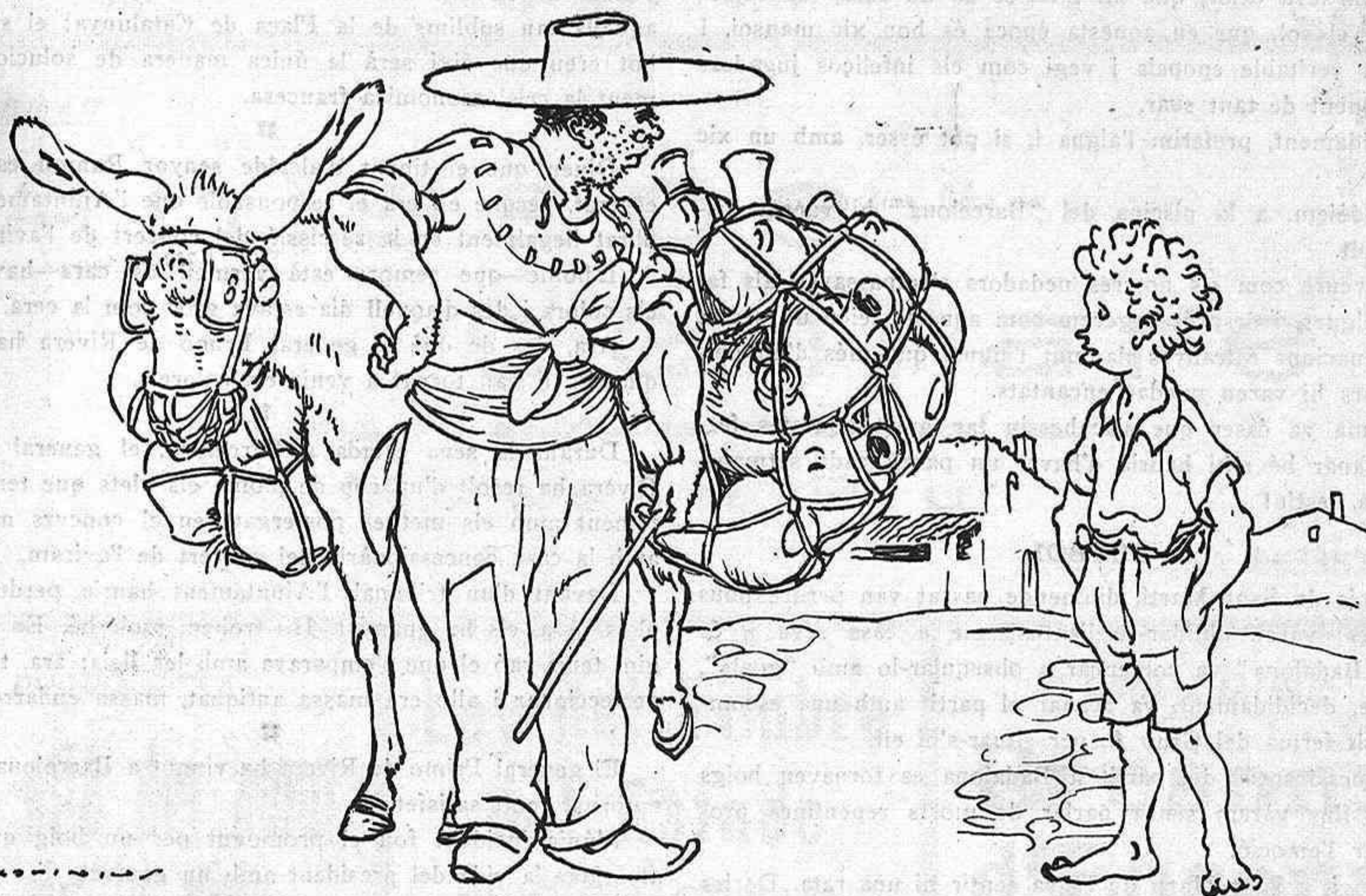
Després de l'autor, cal felicitar a Antònia Herrero, Conxa Farfàn, Manuel París, Domínguez Luna, Povedano, González, i Rossi, els intèrprets immillorables d'aquesta comèdia d'en Valentí de Pedro.

TEATRE INTIM

Fa unes quantes setmanes—no gaires—publicàrem la ressenya de la conferència que el senyor Adrià Gual donà per a explicar la pròxima temporada del "Teatre Intim".

El "Teatre Intim", que tants jorns de glòria ha donat al teatre català, tornarà a funcionar normalment! Alegrem-nos-en! En Gual és un gran artista que sap donar-nos el veritable art. El "Teatre Intim" donarà la vinent temporada, un mínim de dotze representacions d'art selecte.

A la ressenya d'aquell dia, volem avui afegir-hi la llista d'obres amb les quals compta, entre altres. Veus-la ací:

LA FEINA

—De què fa el teu pare, petit?

—De res.

—I tu?

—Jo ajudo al meu pare.

“El burgès gentilhome”, de Molière, traducció d'en Josep Carner, amb la música que hi posà el doctor Strauss, interpretada per la Gran Orquestra Pau Casals, sota la direcció del propi mestre Casals. Aquesta representació, amb la qual s'inaugurarà la temporada, serà un dels majors esdeveniments del nostre teatre.

Estrena de les obres catalanes “L'amor traïdor”, d'en Pere Corominas, el qual debuta al teatre amb aquesta obra, “Farsa de la vídua i els galants” d'en J. Roure i Torrent, i obres encara sense títol de l'Adrià Gual, en Cristòfor de Domènec, en J. Puig i Ferrer, l'Alfons Maseras, en J. Millàs-Raurell, en J. Fages de Climent, etc.

Estrena de les traduccions catalanes de les obres “Polieucte”, de Corneille, traducció de la senyoreta Casanovas (un altre esdeveniment); el “Faust”, de Goethe, tal com es representa avui a Alemanya, traducció d'en Josep Lleonart (encara, un altre esdeveniment); “La tempestat”, de Shakespeare, traducció d'en J. Ferran i Mayoral (encara, un altre); “La comèdia de l'home qui es va casar amb una dona muda”, d'Anatole France, traducció de l'Adrià Gual; “El senyor Tal”, de Paul Avort, traducció d'en J. Roure i Torrent; “Les aigües ombrívoles”, de Y. B. Yeats, traducció d'en Marian Manent; “Un pare”, d'Alois-Girasek, i “Els núvols que pasen”, de Yaroslav-Kvapil, traducció d'en J. Millàs-Raurell; i obres, encara sense determinar quines, de Txecov, d'Andrieief i de Puskin, traducció d'en J. Millàs-Raurell, de Bernard Shaw, traducció d'en Carles Capdevila, i de Robert Brac-

co, traducció d'en Cristòfor de Domènec.

Reposició de les obres catalanes “Nàusica”, d'en Joan Maragall; “Tal faràs, tal trobaràs”, d'en Vidal i Valenciano, i una obra de l'Angel Guimerà.

Representació de “Petits Misteris de l'Edat Mitjana”.

Una conferència sobre “La família d'Arlequí”.

Aquest és el programa per a la vinent temporada. Es pot confeccionar un programa millor? Creiem que no.

BOB

NATACIO

Ara sí que va bé; per fi sembla que el bon sentit s'imposa. Si no veieu l'èxit de les festes internacionals a la piscina del “Barcelona”. I és que a més de l'èxit esportiu hi va haver el de públic, i per això diem el que diem.

El bon sentit, en aquesta època, se les dóna cap a l'aigua, i això ens causa una mena d'alegria o satisfacció, perquè, tant que hem vingut vogant en els darrers números a profit d'això, veiem que a la fi, tothom adopta els nostres sans consells.

Perquè, ara veieu si no és més deliciós que un home vegi la piscina i els afortunats éssers que hi voltegen, encara que

hi passi la seva calor, que no estar-se en un camp de fútbol suportant el sol, que en aquesta època és bon xic mansoi, i passi una veritable epopeia i vegi com els infeliços jugadors es van fonent de tant suar.

Decididament, preferim l'aigua i, si pot ésser, amb un xic de gel.

Com dèiem, a la piscina del "Barcelona" hi vàrem disfrutar molt.

Vam veure com els nostres nedadors s'empassaven als famosos belgues, i després vegérem com aquests feien un seguit de combinacions estranyes damunt l'aigua, que més d'un dels espectadors hi varen quedar encantats.

Llàstima va ésser que s'acabessin tan aviat aquestes festes; per anar bé n'hi hauria d'haver un parell cada setmana. S'entén, a l'estiu!

FUTBOL

Els nois de Sant Martí, diumenge passat van perdre bous i esquelles; varen oblidar-se l'entusiasme a casa seva i, és clar, el "Badalona" va començar a obsequiar-lo amb "goals", tants, que, decididament, va acabar el partit amb una escombrada molt ferma del Grup A, per situar-s'hi ell.

Diu que després del partit a Badalona es tornaven boigs d'alegria; fins vàrem sentir parlar de morts repentines produïdes per l'emoció.

En canvi, a Sant Martí no es va sentir ni una rata. De les nou per amunt, pels carrers ja no hi trobàveu ningú; tothom se n'havia anat al llit sense sopar.

Males llengües deien que als jugadors martinenses, els havien promès la baixa si guanyaven el partit, però que ells havien preferit perdre'l copiosament per tal d'obtenir-la per mitjà d'una espolsada general.

Nosaltres no ens ho creiem. Els veiem incapaços de fer aquestes coses.

Si no, el temps parlarà al nostre favor.

ATLETISME

Els atletes catalans varen anar a Tolosa a lluitar per als campionats d'Espanya. Hi varen anar completament "handicapats" perquè hi faltaven alguns dels millors atletes.

Amb tot, varen situar-se sota Guipúscoa, que va guanyar amb un sol punt de diferència.

Això demostra palpablement que encara som els amos de l'atletisme.

I encara hi ha qui no s'ho vol creure...

TEIXI

Què passa a Rússia? No ho sabem; és tan lluny, Rússia, que aquí les notícies ens arriben totes al revés.

Però, passi el que passi—i sembla que passen coses greus—, sempre s'hi ha d'estar millor que en altres països de la mateixa Europa.

El senyor Nebot està per marxar a París, aprofitant la baixa del franc. Però, ell no va a París per a divertir-se, que ell no és "currido". El senyor Nebot hi va per a mirar de con-

vèncer al Govern de deixar-li fer uns quants pedestals com aquells tan sublimes de la Plaça de Catalunya; el senyor Nebot creu que així serà la única manera de solucionar totalment la crisi econòmica francesa.

✽

Diuen que el tinent d'alcalde senyor Ramon estava molt esverat, perquè ell era el responsable que l'Ajuntament hagués obrat ilegalment en la rescissió del concert de l'aviram.

L'home—que sempre està vermell de cara—havia perdut els colors i des d'aquell dia estava groc com la cera.

Ara, des de què el general Primo de Rivera ha resolt la qüestió, li han tornat a venir els coloretts.

✽

Durant la seva estada a Barcelona, el general Primo de Rivera ha resolt d'un cop de ploma els plets que tenia l'Ajuntament amb els metges postergats en el concurs municipal i amb la casa concessionària del concert de l'aviram.

Davant d'un tribunal, l'Ajuntament hauria perdut els dos plets. Ara, els ha guanyat. Ho trobem molt bé. En l'antic règim tenia raó el que s'emparava amb les lleis; ara, tot s'ha de perfeccionar i allò era massa antiquat, massa endarrerit.

✽

El general Primo de Rivera ha vingut a Barcelona i se n'ha entornat molt satisfet.

L'únic incident fou el promogut per un boig que volgué atemptar la vida del president amb un ganivet.

Però estem segurs que mai més tindrà ganes de fer una cosa semblant. Rebé una tal palissa que, si en surt, li hauran passat totes les ganes de significar-se en res.

✽

El rector de la Universitat ha donat un banquet als pe-riodistes.

✽

Un vell alcohòlic estava mirant-se. Només podia dir una síl·laba, que pronunciava seguidament i amb gran fretura:

—Abs! Abs! Abs!...

Pobre espòs meu! s'arrepenteix. Demana l'obsolució—deia la seva dona—. Aneu a buscar un capellà que li administri els sagraments.

Vingué el capellà. En veure'l, el malalt s'esforçà més, i més desesperadament. Per fi, pogué pronunciar tota la paraula:

—Absent! Absenta! Absenta!

✽

Què passa, entre els senyors del Río, Ponsà i baró del Viver? Sembla que el senyor del Río els fa nosa, però el senyor del Río és el que està més segur a la casa i precisament per això els altres el necessiten. Res, una prova més de l'harmonia municipal.

✽

I hem d'esmentar amb igual satisfacció, gairebé l'èxit que J. M. Sert ha fet per a la Catedral de Vich. Són veritables obres d'art.

I hem d'esmentar amb igual satisfacció, gairebé l'èxit que les dites obres han obtingut a París. En J. M. Sert les ha exposades a la gran capital, i tots els crítics han convingut que és del millor que s'ha exposat. Totes les revistes, començant per les més importants, li han dedicat un bon espai.

"L'Illustration" li dedica un article de dues pàgines i en les dues pàgines centrals reproduceix dues obres, en colors.

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona

TELÉFON A. 4115

NOVETAT

Anissos de frare

Xistus de sagristia recopilats per

Mossèn Piu

PREU: UNA PESSETA

PEDRO MATA

Más allá del amor y de la vida

(NOVELA)

Un tomo 8.º Ptas. 5

FRANCISCO MADRID

Sangre en Atarazanas

Un tomo 8.º Ptas. 4

M A P A

DE

Cataluña

Pfas 2

Ley del Timbre del Estado

EDICIÓN OFICIAL

Ptas. 4

Novísimo arte de amar

por el Dr. KÖENHLY

Ptas. 3'50

OBRAS COMPLETAS
DE
SANTIAGO RUSIÑOL

TOMO I

LA ISLA DE LA CALMA

Versión española de RAFAEL MARQUINA

Pesetas 5

TOMO II

EL CATALÁN DE LA MANCHA

Versión española de LUIS CAPDEVILA

Pesetas 5

F. GIRBAL JAUME

Presons d'Europa

PRIMERA SERIE

Ptes. 2

En prensa

Presons d'Europa

SEGONA SERIE

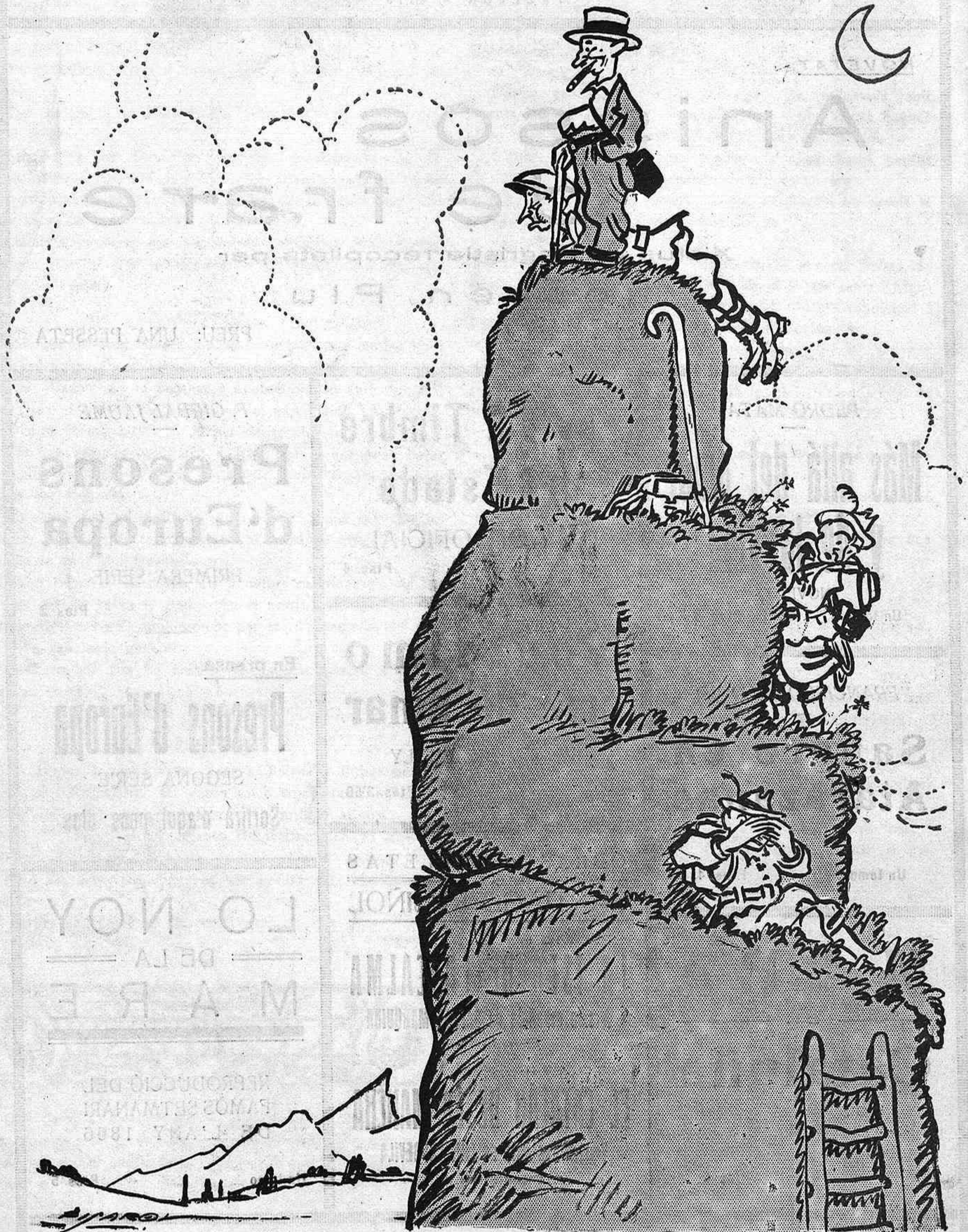
Sortirà d'aquí pocs dies

LO NOY DE LA M A R E

REPRODUCCIÓ DEL
FAMÓS SETMANARI
DE L'ANY 1866

Un tomo Ptes. 5

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, ademés, 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaixes.

L'ATEU EXCURSIONISTA

—Sembla que tens por, que veig que t'hi ajaus.
—No, home! El que tinc por és de tocar al cel amb el cap.